

traadte Vej, idet jeg udtaler Haabet om, at Voldgiftstanken maa gøre Fremskridt, og Voldgiftstraktaterne maa blive mere og mere almindelige.

Reedtz-Thott: Jeg kan ikke hæve mig saa højt i min Begejstring som den sidste ærede Taler. Efter hans Opfattelse synes det egentlig at være tilstrækkeligt, at man blot arbejder paa Voldgift, saa ville dermed alle Tvistigheder i Verden være bilagte. Jeg anser ogsaa Voldgiftstraktater for ønskelige, og jeg tror at have givet Bevis derpaa ved at foranledige, at den første danske Traktat, hvorved hele dette Spørgsmaal blev draget stærkt frem, nemlig Traktaten med Belgien i 1895, blev afsluttet. Men jeg mener rigtignok, at det har meget at betyde, hvad der kommer til at staa i Traktaterne, og hvorledes Voldgiften skal anvendes. Jeg finder, at Traktaten med Italien er ganske udmærket, idet den omfatter alle mulige Tvistigheder, der kunne tænkes at opstaa. Man skal efter denne Traktat underkaste sig Voldgift i alle Sager. Jeg kan i allerhøjeste Grad lykønske den højtærede Udenrigsminister til Afslutning af en saadan Traktat, men jeg kan ikke nægte, at jeg ikke tillægger de med England og Frankrig afsluttede nogen større Betydning. Det er jo i øvrigt ikke til at undres over, at vi ikke overfor disse Lande ere naaede videre, thi Letheden ved at enes om en Traktat vil jo ganske naturligt rette sig efter den Afstand, der er mellem de forskellige Lande og den deraf følgende Udsigt til, at der kan opstaa alvorlige politiske Vanskeligheder mellem dem. Naar der er en Mulighed for noget saadant, og naar det er en Stormagt, man har at gøre med, vil det alle Dage være uendeligt meget vanskeligere at naa til Enighed om en Voldgiftstraktat, end naar man staar overfor Lande, med hvilke man har færre Berøringer. Det mener jeg, vi bør huske paa, da det forklarer, hvorfor vi ere naaede saa vidt ved de Traktater, der ere afsluttede med Italien og Holland. Vi kunne ikke med Rette vente at faa Traktater af samme Indhold med de Stormagter, der ere vore Naboer; jo nærmere de ligge os, og jo lettere der kan opstaa Stridsspørgsmaal, desto vanskeligere vil det altid blive at faa dem til at underkaste sig Voldgift. Naar jeg altsaa ikke føler mig saa overordentlig begejstret over, at man har afsluttet Voldgiftstraktater med England og Frankrig af det her foreliggende Indhold,

da maa jeg dog dertil føje, at de jo paa den anden Side ingen Skade gøre; de ville blot ikke gavne noget. Faren ved saadanne Traktater maatte vel snarest ligge i, at naar man først havde afsluttet dem med enkelte Stater, vilde det altid blive vanskeligt at sige nej til Afslutningen af lignende Overenskomster med andre. Men hertil kan jo siges, at de gode Traktater, det paa den anden Side er lykkedes at afslutte med Italien og Holland, altid ville være et Vaaben i vor Haand ved ny Forhandling, idet vi kunne henvise til, at saadanne Traktater ere blevne afsluttede med de nævnte Stater.

Jeg kan derfor anbefale, at vi godkende disse Traktater, og jeg kan ogsaa være med til at bringe en Tak til den højtærede Udenrigsminister, fordi han har slaaet det gode Princip fast, som er indeholdt i den italienske Traktat.

Jeg ønsker endnu kun at gøre Opmærksom paa et Spørgsmaal, jeg en Gang tidligere har tilladt mig at berøre. Jeg indser ikke, det er nødvendigt altid at gaa til Voldgiftsdomstolen i Haag. Denne Fremgangsmaade vil mulig blive noget kostbar, og jeg kunde derfor tænke mig at ordne det saaledes, at man kun gik til den, naar man ikke paa anden Maade kunde blive enig. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man paa den Maade kunde etablere Domstole mellem de enkelte Stater, uden at man nødvendigvis behøvede at henvende sig til Domstolen i Haag.

I det hele og store skal jeg anbefale disse Traktater til Vedtagelse. Ogsaa jeg kan som sagt bringe Udenrigsministeren en Tak for det Arbejde, der her er gjort.

Udenrigsministeren (Raben-Levetzau): Jeg skal ikke ved denne Lejlighed gaa ind paa en nærmere Omtale af de forskellige Traktaters Indhold, men kun sige et Par Ord til Begrundelse af, at jeg overhovedet har indladt mig paa at afslutte disse Traktater. Det har været min Tanke, at en Stat som Danmark, for hvilken Voldgiftstraktater ere af saa stor Vigtighed, vilde gøre bedre i at søge saadanne Traktater afsluttede med saa mange Stater som muligt, selv om de bleve af meget forskelligt Indhold.

Hvad særlig Traktaterne med Frankrig og England angaar, som jo ere langt de ringeste og have den mindste Betydning, skal jeg kun sige, at disse Stater overhovedet ikke indlade sig paa Voldgiftstraktater af andet Indhold end det her fore-